

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29.03.2016

Херсон

№ 22-р/к

Справа № 70/2-15

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення), розглянувши матеріали справи № 70/2-15 про порушення Козацьким багатогалузевим комбінатом комунальних підприємств та виконавчим комітетом Козацької селищної ради Бериславського району Херсонської області законодавства про захист економічної конкуренції, та подання про попередні висновки Відділу досліджень і розслідувань від 18.03.2016 № 2-50/15,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) від 16.12.2015 №75-рп/к розпочато розгляд справи №70/2-15 відносно:

- Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств (вул. Першотравнева, 73, смт. Козацьке, Бериславський район, Херсонська область, 74343, ЄДРПОУ – 03327492) (надалі – Козацький БККП, Водоканал) за наявністю в його діяч ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку;

- виконавчого комітету Козацької селищної ради Бериславського району за наявністю в його діяннях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким багатогалузевим комбінатом комунальних підприємств.

Справу розпочато за результатами проведеного дослідження відповідних товарних ринків, в тому числі ринків послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, а також здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на цих ринках.

За результатами аналізу зібраних в ході розгляду справи №70/2-15 матеріалів та доказів встановлено таке.

Козацький БККП є юридичною особою, що діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням Козацької селищної ради від 27.09.2011 № 113 та дозвільних документів зокрема:

ліцензії від 12.05.2011 серії АГ № 596048 – на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої Херсонською обласною державною адміністрацією;

дозволу від 05.12.2012 № Укр 7907- ХРС – на спеціальне водокористування, виданого Державним управлінням охорони навколишнього середовища в Херсонській області.

Козацький БККП створено з метою забезпечення суспільних потреб територіальних громад, установ та організацій житлово-комунальними послугами.

Отже, Козацький БККП здійснює діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області.

Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» централізоване водопостачання та водовідведення є комунальними послугами.

Козацький БККП, надаючи платні послуги, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Враховуючи наведене, відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 року за № 317/6605 (надалі – Методика), Відділенням проведено аналіз ринків централізованого водопостачання та водовідведення у смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області та досліджено становище Козацького БККП на цих ринках.

Відповідно до пункту 2.2 Методики при здійсненні цього дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам, зокрема, особливостям товару, структурі ринку тощо.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є Козацький БККП, який надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Відповідно до Методики, товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 № 1682-III, (зі змінами), природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:

централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;

централізоване водовідведення – господарська діяльність із збирання та оброблення стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, трубопроводів, пов'язаних єдиним технологічним процесом.

Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою, а послуги з централізованого водовідведення – збирання та оброблення стічних вод.

Споживачами є фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Враховуючи наведене, товарними межами ринків є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж ринків послуг з централізованого водопостачання та водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами цих послуг, які б надавалися Козацьким БККП, є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопостачальних та каналізаційних мереж.

Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринків є територія смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які експлуатує Козацький БККП.

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

У межах смт. Козацьке протягом з 2014 року та по теперішній час склад продавців (надавачів) даних послуг не змінювався, тобто структура цих ринків була сталою.

Отже, часовими межами ринків централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які експлуатує Козацький БККП, є період з 2014 року та по теперішній час.

Послуги централізованого водопостачання та водовідведення полягають у необхідності застосування певних інженерних мереж, згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону конкуренція на зазначеному ринку неможлива, що вказує на відсутність потенційних конкурентів. Зазначені ринки характеризуються наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, оскільки вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише за умови:

визначення органом місцевого самоврядування на відповідній території іншого виконавця послуг;

передачі інфраструктури іншому суб'єкту господарювання та виходу з ринку діючого суб'єкта.

Козацький БККП є єдиним виробником та виконавцем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах території смт. Козацьке, а отже, не зазнає конкуренції на відповідних ринках.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики, Козацький БККП протягом періоду з 2014 року та по теперішній час займає монопольне становище на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які експлуатує Козацький БККП, з часткою 100%.

Взаємовідносини між споживачами та підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, регулюються Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду та питне водопостачання», Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (зі змінами) (надалі - Правила надання послуг), Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (зі змінами) (надалі - Правила користування системами) та іншими нормативно-правовими актами України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем є суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.

Згідно зі статтями 20 та 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», договори про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення між споживачами та підприємством тепло-, водопостачання повинні укладатися на основі типового договору.

Типовий договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.07. 2005 № 630 (зі змінами) (надалі - Типовий договір).

Відповідно до частини третьої статті 184 Господарського кодексу України (надалі - ГК України) укладення господарських договорів на основі, зокрема, типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу.

Частиною четвертою статті 179 Господарського кодексу України визначено, що при укладанні господарських договорів на підставі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Отже, надання споживачам послуг з централізованого водопостачання та водовідведення має здійснюватися на підставі договору, укладеного на основі Типового договору.

Відповідно до пункту 3 частини другої статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з Типовим договором.

Натомість, в порушення вищезазначених норм чинного законодавства України, Козацький БККП з 2013 року по листопад 2015 року укладав зі споживачами - «Договор на предоставление услуг по водопользованию» та «Договір про надання населенню послуг з водовідведенням» (мовою оригіналів), за формами, умови яких звужують обов'язки та відповідальність виконавця послуг, права та гарантії захисту прав споживачів, порівняно з положеннями Типового договору, про що свідчить аналіз договорів, укладених зі споживачами смт. Козацьке: Степченком Л.А. від 22.10.2013 б/н, Попудовою Н.Г. від 17.11.2014 б/н, Глазуною О.П. від 01.04.2015 б/н, Сизонович Т.М. від 03.02.2015 б/н, Винник О.М. від 08.03.2015 б/н, Орловою І.М. від 01.11.2015 б/н.

Тобто, Козацький БККП уклав зі споживачами договори, умови яких, зокрема звужують обов'язки водопостачального підприємства, права та гарантії захисту прав споживача порівняно із положеннями (приписами) відповідного галузевого законодавства України у сфері житлово-комунальних послуг, як наслідок, зазначене може призвести до ущемлення інтересів прав споживачів.

Дії Козацького БККП у вигляді укладання зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зміст та умови яких обмежують права споживачів, положення яких не відповідають чинному законодавству України та Типовому договору, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках послуг централізованого водопостачання та водовідведення шляхом вчинення таких дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

У зв'язку з цим, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Відділення рекомендувала (рекомендації від 12.02.2016 № 2/8-рк/к) Козацькому БККП вжити заходів щодо усунення причин та умов вчинення вищезазначених дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом розроблення проекту договору для укладання зі споживачами, який в повній мірі відповідає чинному законодавству України та Типовому договору.

На виконання рекомендацій Козацький БККП листом від 29.02.2016 №02-02 повідомив Відділенню, що підприємством вжиті усі необхідні заходи для припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме: всі зауваження враховані, розроблено проект договору для укладання зі споживачами, який в повній мірі відповідає чинному законодавству України та Типовому договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (зі змінами). До листа доданий проект зазначеного вище договору.

Таким чином, дії Козацького БККП у вигляді укладання зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зміст та умови яких обмежували права споживачів, положення яких не відповідали чинному законодавству України та Типовому договору, які містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, припинено.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Враховуючи викладене, провадження у справі в частині вчинення Козацьким БККП дій, у вигляді укладання зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зміст та умови яких обмежують права споживачів, положення яких не відповідають чинному законодавству України та Типовому договору, підлягає закриттю у відповідності до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Згідно зі статтею 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування затверджують ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги у економічно - обґрунтованих розмірах.

Тобто, сукупність вищенаведених приписів Закону України «Про житлово-комунальні послуги» містить чіткий механізм забезпечення збалансованості цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, що має бути врахований як виконавцями/виробниками житлово-комунальних послуг так і органами, уповноваженими здійснювати встановлення тарифів.

Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року №869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (надалі - Порядок №869).

На виконання вимог вищезазначених нормативно-правових актів України, Козацький БККП здійснив розрахунок базових тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення і звернувся до виконавчого комітету Козацької селищної ради з клопотанням щодо їх перегляду в сторону збільшення.

Рішенням Козацької селищної ради від 24.09.2014 року № 427 встановлені наступні тарифи на послуги з водопостачання та водовідведення, які надаються Козацьким БККП:

- водопостачання: 8,5 грн/м³ (для населення);
- водовідведення: 10,03 грн/м³ (для населення).

Рішенням Козацької селищної ради від 14.05.2015 року № 489 на підставі подання Козацького БККП проведено коригування тарифів для населення на послуги з

централізованого водопостачання та водовідведення в сторону їх збільшення та затверджено тарифи:

- водопостачання: 9,87 грн/м³ (для населення);
- водовідведення: 11,36 грн/м³ (для населення).

Механізм формування та встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення визначається низкою законодавчих та нормативно-правових актів України.

Відповідно до п. 18 Порядку №869, до тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення включається планований прибуток.

Планований прибуток визначається як сума коштів, що перевищує суму повної планованої собівартості і спрямовується на здійснення необхідних інвестицій, погашення основної суми запозичень та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження ліцензованої діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу та нарахування податку на прибуток.

Планування складової частини зазначеного прибутку, що передбачається для здійснення необхідних інвестицій для провадження ліцензованої діяльності, провадиться відповідно до інвестиційної програми ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої в установленому уповноваженими органами порядку.

Відділенням встановлено, що на станом на теперішній час відповідна інвестиційна програма відсутня, запозичень немає, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів) не передбачене, резервний капітал не сформований, але в тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення закладено прибуток у розмірі 210 487 грн та 20443 грн відповідно.

Виходячи з вищенаведеного, такий розрахунок тарифів не відповідає положенням Порядку №869, що може призвести до застосування Козацьким БККП тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення без належного їх економічного обґрунтування, що в свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

За умов існування конкуренції на ринках централізованого водопостачання та водовідведення споживач мав би змогу відмовитись від послуг Козацький БККП звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг за умови дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання та водовідведення. Оскільки конкуренція на зазначених ринках відсутня, то Козацький БККП має можливість встановлювати такі умови придбання споживачами послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, які були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку.

Дії Козацького БККП, які полягають у розрахунку та поданні на затвердження органу місцевого самоврядування витрат на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення без їх належного економічного обґрунтування, що суперечить вимогам чинних законодавчих та галузевих нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Крім того, в ході дослідження встановлено, що у період з 2014 року та 9 місяців 2015 року за наявності заборгованості у споживачів за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення Козацьким БККП було припинено надання цих послуг 9 споживачам смт. Козацьке.

Натомість, аналіз змісту нормативно-правових актів України, якими врегульовано взаємовідносини у сфері житлово-комунальних послуг підтверджує, що право або обов'язок виробника та виконавця послуг відключати споживачів від мереж водопостачання та водовідведення за наявності в останніх заборгованості за надані послуги, або недотриманням ними умов договору, чинним законодавством України не передбачено.

Так, особливості надання та споживання послуг з водопостачання та водовідведення, врегульовано, зокрема, Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду та питне водопостачання», Правилами надання послуг та іншими чинними нормативно – правовими актами України.

Абзацем одинадцятим частини першої статті 1 Закону «Про житлово-комунальні послуги» чітко визначено, що централізоване водопостачання — це комунальна послуга.

Пунктом 3 статті 16 цього ж Закону передбачено, що комунальні послуги мають надаватись споживачу безперебійно, за винятком часу перерв на:

проведення ремонтних та профілактичних робіт виконавцем/виробником за графіком, погодженим з виконавчими органами місцевих рад, правилами технічної експлуатації і користування;

міжопалювальний період для систем опалення, рішення про початок та закінчення якого приймається виконавчими органами відповідних місцевих рад або місцевими державними адміністраціями, виходячи з кліматичних умов;

ліквідацією наслідків аварії або дії обставин непереборної сили.

Отже, наведений у Законі «Про житлово-комунальні послуги» перелік підстав для припинення надання комунальних послуг, зокрема з водовідведення, є вичерпний і комунальні підприємства не можуть його розширити самостійно.

Крім того, статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», дія якого поширюється як на органи місцевого самоврядування, так і на всіх суб'єктів господарювання, що виробляють питну воду і забезпечують місто шляхом централізованого питного водопостачання, передбачено, що підприємства питного водопостачання мають право у разі внесення споживачем не в повному обсязі плати за використану питну воду обмежити його питне водопостачання до рівня екологічної броні питного водопостачання.

Статтею 48 цього закону передбачено, що спори з питань питної води та питного водопостачання розглядаються у судовому порядку.

Тобто, чинне законодавство не надає права суб'єктам господарювання, що виробляють питну воду і забезпечують населені пункти шляхом централізованого водопостачання, припинити водопостачання у випадку невчасної сплати за послуги з водопостачання або невиконання умов договору.

З огляду на зазначене, враховуючи положення чинних законодавчих та галузевих нормативно-правових актів України, дії Козацького БККП у вигляді припинення надання послуг з централізованого водопостачання за наявності у споживача заборгованості за надані послуги з водопостачання або невиконання умов договору, суперечать вимогам чинного законодавства України.

За умов існування конкуренції на ринках централізованого водопостачання та водовідведення споживач мав би змогу відмовитись від послуг Козацького БККП і звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг при умовах дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання та водовідведення. Оскільки конкуренція на зазначених ринках відсутня, то Козацький БККП, користуючись монопольним становищем, встановив такі умови придбання споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, шляхом припинення надання послуг водовідведення за наявності у споживача заборгованості за надані послуги та недотримання умов договору, що суперечать чинному законодавству України.

Враховуючи викладене, дії Козацького БККП у вигляді припинення надання послуг з централізованого водопостачання за наявності у споживача заборгованості за житлово-комунальні послуги, що суперечить вимогам чинних нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відділенням встановлено, що Козацький БККП окрім основної діяльності, надає споживачам додаткові платні послуги, зокрема з опломбування засобів обліку води.

Роботи з опломбування засобів обліку води безпосередньо пов'язані із основною діяльністю Козацького БККП, зокрема з обліком наданих послуг з централізованого водопостачання, та можуть здійснюватися виключно працівниками підприємства.

Здійснення робіт з прийняття засобів обліку води (опломбування) на абонентський облік визначено Козацьким БККП як платна послуга для споживача, що надається за ціною 35,85 грн.

Відповідно до пункту 1.2 Правил користування системами, вузол обліку - комплект засобів вимірювальної техніки, занесених до Державного реєстру вимірювальної техніки, що призначені до вимірювання і реєстрації результатів вимірювання та обладнання для влаштування вузла відповідно до вимог нормативних документів.

Пунктом 9 згаданих Правил надання послуг визначені роботи/послуги, пов'язані з порядком обліку, які виконуються за рахунок абонента, а також зазначено, що у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установа засобів обліку води і теплової енергії (далі – квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача. Квартирні засоби обліку беруться виконавцем на абонентський облік.

Згідно з пунктом 9.32 Правил надання послуг, виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку.

Пунктом 5 Правил користування системами зокрема передбачено, що:

- обладнання вузла обліку здійснюється за рахунок споживачів (п. 5.3);
- приймання в експлуатацію вузла обліку та реєстрація засобів обліку здійснюються за участю представника виробника (п. 5.5);
- засоби обліку в місцях їх приєднання до трубопроводів повинні бути опломбовані представником виробника і захищені від несанкціонованого втручання в їх роботу, яке може порушити достовірний облік кількості отриманої води. Засувки на обвідних лініях повинні бути опломбовані виробником. Неопломбовані засоби обліку до експлуатації не допускаються (п.5.10).

Згідно з пунктом 5.4 Правил користування системами періодична перевірка, обслуговування та ремонт засобів обліку проводяться відповідно до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», а також інших нормативно-правових актів, які регулюють цю сферу діяльності.

Пунктом 5.15 Правил користування системами, встановлено, що перевірка, ремонт та обслуговування засобів обліку, що належать споживачам (крім квартирних), виконуються за їх рахунок. Тобто, даним пунктом не передбачено стягнення плати із споживачів за опломбування засобів обліку води.

З огляду на викладене, неопломбовані засоби обліку до експлуатації не допускаються, виконавець за заявою споживача має в тижневий строк взяти на абонентський облік засіб обліку. З метою взяття на абонентський облік засобів обліку споживачі звертаються до виконавця послуг із заявою для прийняття на облік та опломбування лічильників води. Споживач зобов'язаний обладнати вузол обліку за власний рахунок та надати можливість виконавцю послуг здійснити його опломбування з метою захисту від несанкціонованого втручання в роботу засобу обліку, яке може порушити достовірний облік кількості отриманої води. Тільки після цього засіб обліку вважається прийнятим в експлуатацію. Дата введення в експлуатацію та дата проведення періодичної перевірки фіксується контролером в абонентській книжці споживача, що надає можливість споживачеві сплачувати отримані послуги з водопостачання за показниками засобу обліку.

Фактично підприємством вживаються заходи, метою яких є запобігання несанкціонованого підключення до мереж водопостачання, безоблікового та відповідно безоплатного водокористування (крадіжок води). Таким чином, прийняття засобу обліку води в експлуатацію та його опломбування є однією дією і проводиться одночасно.

Тобто, пломбування засобів обліку не є послугою, що надається Козацький БККП для споживача і не є необхідною споживачеві при отриманні послуги централізованого водопостачання. Опломбування необхідно Водоканалу з метою дотримання вимог Правил користування системами та достовірного обліку кількості отриманої води. Споживач, у свою чергу, з метою отримання послуги централізованого водопостачання здійснює обладнання вузла обліку води та сплачує за отримані послуги з централізованого водопостачання та водовідведення згідно із затвердженими в установленому порядку тарифами.

Опломбування засобів обліку води є функцією контролю за належним місцезрештуванням засобу обліку води на мережі водопостачання, гарантією не втручання споживача в роботу засобу обліку води, достовірним обліком водоспоживання, в чому має бути зацікавлене саме підприємство, що надає послуги.

Враховуючи вищезазначене, оплата робіт з опломбування засобів обліку споживачами послуг – населенням, чинними нормативно-правовими актами України не передбачена.

Таким чином, стягнення Козацького БККП зі споживачів плати за опломбування засобів обліку води суперечить вимогам чинного законодавства України.

За інформацією Козацького БККП (лист від 24.11.2015 № 02-84), загальна кількість споживачів, які встановили та опломбували засоби обліку води у 2014 році та 9 місяців 2015 року становить 100 осіб.

За умов існування конкуренції на ринках централізованого водопостачання та водовідведення споживач мав би змогу відмовитись від оплати робіт з опломбування засобів обліку води і звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг за умови дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання та водовідведення. Оскільки конкуренція на зазначених ринках відсутня, то Козацький БККП має можливість встановлювати умови придбання споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зловживаючи монопольним становищем, шляхом зобов'язання споживача сплачувати грошові кошти за опломбування засобу обліку води, що не передбачено чинним законодавством України.

Враховуючи викладене, Козацький БККП, стягуючи зі споживачів (населення) послуг з централізованого водопостачання та водовідведення плату за опломбування засобів обліку води, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами України, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення, шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Крім того Відділенням встановлено, що Козацький БККП надає споживачам додаткові платні послуги, зокрема, з оформлення та видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води.

Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

До прав та обов'язків підприємств питного водопостачання відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» віднесено видачу дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.

Згідно зі статтею 29 цього Закону одним із нормативів у сфері питної води та питного водопостачання є технічні умови.

Статтею 1 цього Закону визначено, що технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем питного водопостачання які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

Таким чином, відповідно до норм чинного законодавства України, Козацький БККП має виключну можливість видачі даної технічної документації.

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач, за звичайних умов, може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Технічні умови (надалі – ТУ) – документ, що встановлює технічні вимоги, яким повинні відповідати продукція, процеси чи послуги.

ТУ встановлюють вимоги до продукції, призначеної до самостійного постачання (виконання, надавання) та регулюють відносини між виробником (постачальником) та споживачем (користувачем).

ТУ можуть бути невід'ємною частиною комплексу конструкторської, технологічної або іншої технічної документації на продукцію або окремим документом. В ТУ, які є окремим документом, має бути повний комплекс вимог до продукції, її виготовлення, контролювання, приймання та постачання.

Технічні умови – це комплекс умов та вимог щодо інженерного забезпечення об'єкта з визначенням джерел енергоносіїв, приймальних систем водовідведення, спеціальних умов експлуатації, місць приєднання до відповідних зовнішніх інженерних мереж, розрахункових інженерних навантажень, умов здійснення будівництва.

Послуги з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку по водопостачанню, не має товарів – замінників, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інших послуг на заміну.

Відтак, товарними межами ринку є послуги з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж.

Територіальні (географічні) межі ринку певного товару визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів, що належать до групи взаємозамінних товарів, є неможливим або недоцільним.

Враховуючи зазначене, територіальні межі ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення приладів обліку води, підключення до водопровідної та каналізаційної мереж визначаються в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке, де розташовані діючі мережі, які експлуатує Козацький БККП..

Часовими межами ринку визначено період з 2014 року та по теперішній час.

Бар'єром вступу на ринок послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води є наявність ліцензії Міністерства з питань житлово-комунального господарства України на централізоване водопостачання та водовідведення та матеріально-технічної бази.

За результатами дослідження з'ясовано, що на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж Козацький БККП у межах району обслуговування у період з 2014 року та по теперішній час не мав жодного конкурента.

Отже, враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики, Козацький БККП у період з 2014 року та по теперішній час займає монопольне становище на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які обслуговує Козацький БККП з часткою 100 відсотків.

Слід зазначити, що на теперішній час законодавством України передбачено лише видачу технічних умов лише для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

Для додержання умов приєднання до систем замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення подає до виробника таких послуг: заяву; опитувальний лист за формою; ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

Технічні умови видані виробником мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

У цьому випадку технічні умови на приєднання передбачають виконавцем (виробником) проведення визначеного виду робіт з приєднання до об'єкта будівництва з урахуванням земельної ділянки: розрахунки, креслення тощо.

В ході розгляду справи встановлено, що технічні умови на встановлення водомірних лічильників, що видаються Козацьким БККП, не потребують виконання робіт щодо проведення розрахунків потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, здійснення креслень з врахуванням особливостей об'єкта будівництва, земельної ділянки. Крім того, вони є типовими (однаковими) для всіх споживачів та не містять індивідуальної інформації, яка б мала цінність для окремого випадку.

З огляду на зазначене, чинними нормативно – правовими актами у сфері водопостачання не передбачено обов'язку власника квартири чи будинку садибного типу отримувати технічні умови та індивідуальний проект на встановлення засобів обліку води. Обов'язкове отримання технічних умов та індивідуального проекту на встановлення вузлу обліку води передбачено лише для суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення.

Козацький БККП, займаючи монопольне становище на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, має здійснювати свою господарську діяльність з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, які регламентують економічну поведінку монополістів на відповідному ринку.

За умов існування конкуренції на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води споживач мав би змогу відмовитись від таких послуг Козацького БККП і звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг при умовах дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання та водовідведення. Оскільки конкуренція на зазначених ринках відсутня, то Козацький БККП, користуючись монопольним становищем, має можливість встановлювати умови придбання споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, шляхом нав'язування споживачам платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, що не передбачено чинним законодавством України.

За інформацією Козацького БККП (лист від 24.11.2015 № 02-84), загальна кількість споживачів, які отримали від Водоканалу технічні умови на встановлення засобів обліку води за період з 2014 року та 9 місяців 2015 року становить 100 осіб.

Вартість робіт з видачі технічних умов на встановлення засобу обліку води Козацьким БККП визначено в розмірі 13,75 грн.

Оскільки отримання споживачами (населенням) технічних умов на встановлення засобів обліку води чинними нормативно-правовими актами не передбачено, то стягнення Козацьким БККП зі споживачів плати за такі роботи призвело до ущемлення інтересів споживачів.

Дії Козацького БККП у вигляді нав'язування споживачам (населенню) платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, які не передбачені нормативно-правовими актами України, є порушенням законодавства про захист

економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, шляхом вчинення таких дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Частина друга статті 42 Конституції України наголошує, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

Деталізація цих конституційних положень здійснюється в чинному законодавстві України, насамперед, в Законах України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції» та Законі України «Про захист прав споживачів», які серед іншого визначають форми і способи правового захисту прав споживачів.

У світлі визначених у статті 42 Конституції України зобов'язань велике значення набуває питання захисту економічної конкуренції та прав і законних інтересів громадян як споживачів. Роль держави у виконанні таких зобов'язань зводиться до здійснення необхідних заходів з нормативного регулювання та правозастосування, спрямованих на забезпечення дотримання усіма учасниками ринку економічного правопорядку і захисту їхніх економічних прав і свобод, а також інтересів суспільства та окремого споживача.

Саме тому, виходячи з основних принципів державної політики у сфері захисту споживачів, відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», державою заборонено зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, тобто дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно із статтею 21 Закону України «Про захист прав споживачів» права споживача вважаються в будь-якому разі порушеними, зокрема якщо:

при наданні послуги, від якої споживач не може відмовитись, а одержати може лише в одного виконавця, виконавець нав'язує такі умови одержання послуги, які ставлять споживача у нерівне становище порівняно з іншими споживачами та/або виконавцями, не надають споживачеві однакових гарантій відшкодування шкоди, завданої невиконанням (неналежним виконанням) сторонами умов договору (пункт 3);

порушується принцип рівності сторін договору, учасником якого є споживач (пункт 4).

Згідно з частиною першою статті 43 ГК України підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом.

З урахуванням вищенаведених приписів чинного законодавства України суб'єкти господарювання мають усвідомлювати можливість певного обмеження діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, так і відповідальність за його порушення.

Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міські, сільські/селищні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

На території смт. Козацьке Бериславського району повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Козацькою селищною радою Бериславського району (вул. Шевченка, 18, смт. Козацьке, Бериславський район, Херсонська, область, 74343, код ЄДРПОУ - 04401233) та її виконавчим комітетом.

Стаття 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Отже, на виконання приписів чинного законодавства України, зокрема, Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавчий комітет Козацької селищної ради зобов'язаний здійснювати контроль за дотриманням стандартів, нормативів, норм, порядків і правил Козацьким БККП при наданні ним житлово-комунальних послуг населенню, та дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів у цій сфері.

Натомість, виконавчий комітет Козацької селищної ради, не дотримуючись вищенаведених положень чинного законодавства України та не виконуючи належним чином своїх обов'язків в межах наданих їй повноважень, ухилився від здійснення контролю за діяльністю Козацького БККП, в частині дотримання вимог чинного законодавства, зокрема при стягненні зі споживачів плати за виконані роботи (послуги) під час встановлення ними засобів обліку води, взяті їх на облік та опломбуванні.

Таким чином, у зв'язку із відсутністю належного контролю за діяльністю Козацького БККП з боку виконавчого комітету Козацької селищної ради, згаданий суб'єкт господарювання, становище якого є монопольним на ринку централізованого водопостачання та водовідведення, набув можливості нав'язувати споживачам не вигідні умови реалізації товару, зокрема припинення надання послуг з централізованого водопостачання за наявності у споживача заборгованості за житлово-комунальні послуги, роботи з видачі технічних умов на встановлення вузлу обліку води та плати за опломбування засобів обліку води.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно – господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.

Пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

З огляду на зазначене, бездіяльність виконавчого комітету Козацької селищної ради, у вигляді ухилення від здійснення належного контролю за діяльністю Козацького БККП, внаслідок не дотримання ним положень чинного законодавства України та не виконання належним чином своїх обов'язків в межах наданих йому повноважень, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким БККП.

Крім того, рішенням виконавчого комітету Козацької селищної ради від 27.08.2014 №78 надано дозвіл Козацькому БККП (далі мовою оригіналу) «здійснювати відключення від центральної водопровідної мережі водокористувачів, які мають заборгованість більше 500 грн», а рішенням від 27.11.2014 №102 надано дозвіл Водоканалу «відключати від центральної водопровідної мережі боржників по оплаті за водокористування, які мають заборгованість по оплаті більше шести місяців».

Таке положення у рішенні виконавчого комітету селищної ради суперечить приписам Законів України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду та питне водопостачання» та «Про місцеве самоврядування в Україні».

Дії виконавчого комітету Козацької селищної ради, у вигляді прийняття рішень від 27.08.2014 № 78 «Про раціональне використання питної води» та від 27.11.2014 №102 «Про хід виконання селищної Програми «Питна вода смт. Козацьке на 2013-2014 роки», якими Козацькому БККП було надано право припиняти надання послуг з централізованого водопостачання споживачам за заборгованість, всупереч вимогам чинного законодавства України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції Козацькому БККП.

Відповідачам у справі, відповідно до пункту 26 Правил розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №15-р, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 №169-р), направлено подання з попередніми висновками у справі для надання своїх міркувань, заперечень, пояснень та клопотань у справі (супровідні листи відділення від 18.03.2016 за №8-2/476 та № 8-2/477).

На подання з попередніми висновками у справі Козацька селищна рада Бериславського району Херсонської області листом від 25.03.2016 № 02-29/111 повідомила Відділенню, що нею посилено контроль за діяльністю Козацького БКПП, а також прийнято рішення щодо поліпшення роботи багатогалузевого комбінату комунальних підприємств по наданню житлово-комунальних послуг населенню та благоустрою селища, яким визнано таким, що втратили чинність рішення виконавчого комітету Козацької селищної ради від 27.08.2014 № 78 «Про раціональне використання питної води» та від 27.11.2014 №102 «Про хід виконання селищної Програми «Питна вода смт. Козацьке на 2013-2014 роки».

В ході розгляду справи, Козацький БККП своїм листом від 10.03.2016 № 02-23 повідомив Відділенню про усунення порушень, зокрема припинення надання платних послуг з опломбування засобів обліку, видачі технічних умов на встановлення засобів обліку та відключення споживачів від мереж водопостачання і водовідведення за наявності у них заборгованості за ці послуги.

Отже, Козацький БККП та виконавчий комітет Козацької селищної ради припинили порушення законодавства про захист економічної конкуренції до прийняття рішення у справі.

Таким чином, матеріалами справи в повній мірі доведено, що:

дії Козацького БККП у вигляді:

- розрахунку та поданні на затвердження органу місцевого самоврядування витрат на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення без належного економічного обґрунтування, що суперечить вимогам чинних законодавчих та галузевих нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

- припинення надання послуг з централізованого водопостачання за наявності у споживача заборгованості за житлово-комунальні послуги, що суперечить вимогам чинних нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

- стягнення зі споживачів (населення) послуг з централізованого водопостачання та водовідведення плати за опломбування засобів обліку води, що не передбачено чинними

нормативно-правовими актами України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення, шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку;

- нав'язування споживачам (населенню) платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, які не передбачені нормативно-правовими актами України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, шляхом вчинення таких дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;

виконавчий комітет Козацької селищної ради:

- ухилившись від здійснення належного контролю за діяльністю Козацького БККП, не дотримуючись положень чинного законодавства України та не виконуючи належним чином своїх обов'язків в межах наданих йому повноважень, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким БККП;

- прийнявши рішення від 27.08.2014 № 78 «Про раціональне використання питної води» та від 27.11.2014 №102 «Про хід виконання селищної Програми «Питна вода смт. Козацьке на 2013-2014 роки», якими Козацькому БККП надано право припиняти надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам за заборгованість, всупереч вимогам чинного законодавства України, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким БККП.

Відповідно до пункту 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Розмір доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Козацького БККП за 2015 рік складає («Інформація з обмеженим доступом») тис. грн.

При визначенні базового розміру штрафу для Козацького БККП враховано:

- розміри доходів (виручки) продавця від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), прямо пов'язаних з порушеннями;

- припинення відповідачем порушень законодавства про захист економічної конкуренції до прийняття адміністративною колегією Відділення рішення у справі;

- співпраця під час розгляду справи з Відділенням, що сприяла з'ясуванню обставин справи.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 49 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві

юстиції України 06.05.1994 № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), (із змінами), адміністративна колегія Херсонського територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) протягом періоду з 2014 року та по теперішній час займає монопольне становище на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які експлуатує Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств, з часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) протягом періоду з 2014 року та по теперішній час займає монопольне становище на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж в територіальних (географічних) межах смт. Козацьке Бериславського району Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні та каналізаційні мережі, які експлуатує Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств, з часткою 100 відсотків.

3. Визнати, що дії Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) у вигляді розрахунку та поданні на затвердження органу місцевого самоврядування витрат на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення без належного економічного обґрунтування, що суперечить вимогам чинних законодавчих та галузевих нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. За порушення, вказане в пункті 3 резолютивної частини цього рішення, накласти на Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) штраф у розмірі 1900 (одна тисяча дев'ятсот) гривень.

5. Визнати, що дії Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) у вигляді припинення надання послуг з централізованого водопостачання за наявності у споживача заборгованості за житлово-комунальні послуги, що суперечить вимогам чинних нормативно-правових актів України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання і водовідведення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. За порушення, вказане в пункті 5 резолютивної частини цього рішення, накласти на Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) штраф у розмірі 500 (п'ятсот) гривень.

7. Визнати, що дії Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) у вигляді стягнення зі споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення (населення) плати за опломбування засобів обліку води, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого

водопостачання і водовідведення шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку;

8. За порушення, вказане в пункті 7 резолютивної частини цього рішення, накладити на Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) штраф у розмірі 540 (п'ятсот сорок) гривень.

9. Визнати, що дії Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) у вигляді нав'язування споживачам (населенню) платних послуг з виготовлення технічних умов на встановлення засобів обліку води, які не передбачені нормативно-правовими актами України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку послуг з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку води, підключення до водопровідно-каналізаційних мереж, шляхом вчинення таких дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

10. За порушення, вказане в пункті 9 резолютивної частини цього рішення, накладити на Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) штраф у розмірі 200 (двісті) гривень.

11. Закрити провадження у справі у частині вчинення Козацьким багатогалузевим комбінатом комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) дій, які мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді укладання зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, зміст та умови яких обмежують права споживачів, положення яких не відповідають чинному законодавству України та Типовому договору, відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у зв'язку із виконанням рекомендацій адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.12.2014 № 2/8-р/к.

12. Визнати, що бездіяльність виконавчого комітету Козацької селищної ради Бериславського району Херсонської області (код ЄДРПОУ - 04401233) у вигляді ухилення від здійснення належного контролю за діяльністю Козацького багатогалузевого комбінату комунальних підприємств, не дотриманні положень чинного законодавства України та не виконанні належним чином своїх обов'язків в межах наданих йому повноважень, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким багатогалузевим комбінатом комунальних підприємств.

13. Визнати, що дії виконавчого комітету Козацької селищної ради Бериславського району Херсонської області (код ЄДРПОУ 04401233) у вигляді прийняття рішення від 27.08.2014 № 78 «Про раціональне використання питної води» та від 27.11.2014 №102 «Про хід виконання селищної Програми «Питна вода смт. Козацьке на 2013-2014 роки», якими Козацькому БККП надано право припиняти надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам за заборгованість, всупереч вимогам чинного законодавства України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції Козацьким БККП.

Загальний розмір штрафу, накладеного на Козацький багатогалузевий комбінат комунальних підприємств (код ЄДРПОУ 03327492) складає 3140 (три тисячі сто сорок) гривень.

Відповідно до частин третьої, п'ятої та восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

За кожен день прострочення сплати штрафу стягується пеня у розмірі півтора відсотка від суми штрафу.

Протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати відповідно до Антимонопольного комітету України або його територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

В.о. голови територіального відділення -
В.о. голови адміністративної колегії

Н.М. Бережанська